

Warszawa, 5 maj 2011 r.

Grecja i Portugalia – coraz większe ryzyko biznesowe

Komentarz Euler Hermes, światowego lidera w branży ubezpieczeń należności

Wynegocjowanie przez rząd portugalski pomocy w wysokości 78 mld euro uspokoiło nieco rynki finansowe, ale niekoniecznie eksportujących do tego kraju przedsiębiorców. Problem z niewypłacalnością portugalskich odbiorców najprawdopodobniej nawet się nasili, podobnie jak ma to miejsce w Grecji. Przechodzi ona obecnie poważne reformy, ma wymagający poświęceń program redukcji długu publicznego – co w efekcie przekłada się m.in. na mniejszy popyt wewnętrzny i gorszą sytuację wielu branż.

Problemy portugalskich i greckich przedsiębiorstw dotkną niejedną polską firmę

Jak mówi **Tomasz Starus, Dyrektor Biura Oceny Ryzyka w Euler Hermes:** „*Fundamentalne znaczenie dla naszego kraju i przedsiębiorców ma oczywiście makroekonomiczna stabilność południa Europy – niewypłacalność tych państw doprowadziłaby do prawdziwego chaosu na europejskim rynku finansowym, co uderzyłoby również w nasz budżet (jego potrzeby pożyczkowe) i walutę (a więc we wszystkie firmy uczestniczące w wymianie handlowej z zagranicą)...*”

Ale nie można także lekceważyć bezpośredniego ryzyka, jakie biorą na siebie polscy przedsiębiorcy eksportujący do tych krajów. Ryzyko niewypłacalności tamtejszych odbiorców jest duże, a polski eksport – chociaż nie są to kluczowe jego kierunki – wcale niebagatelny. Dlaczego? Między innymi dlatego, iż np. eksport do Portugalii jest dość skoncentrowany na wybranych grupach produktów – pw. wyrobach RTV (ekrany i telewizory) oraz pojazdach samochodowych i częściach do nich. Zawierania w popycie lub zdolności do regulowania zobowiązań rozłożą się więc na wąską grupę polskich dostawców, którzy mogą boleśnie to odczuć. Wszak eksport do Portugalii na poziomie ok. 0,5 mld euro nie jest może duży z punktu widzenia państwa, ale składające się na niego wpływy poszczególnych eksporterów rządu kilkunastu-kilkudziesięciu milionów euro decydować mogą co najmniej o utrzymaniu części produkcji i miejsc pracy, a nawet całych przedsiębiorstw.

Inwestycje – zagrożone?

Inwestycje portugalskie czy greckie nie są może tak powszechne jak te z krajów o większym potencjale ekonomicznym jak chociażby Niemcy czy Stany Zjednoczone, ale... także ważne, m.in. z uwagi na dość dużą ich koncentrację. Gdy kapitał z tych krajów zaangażowany był w jakieś przedsięwzięcie, to zazwyczaj na dużą skalę – m.in. w sektorze finansowym (banki), budowlanym (firmy wykonawcze jak i deweloperzy), przemyśle spożywczym czy w handlu (to m.in. z Portugalii pochodzi właściciel największej sieć sprzedaży detalicznej w naszym kraju).

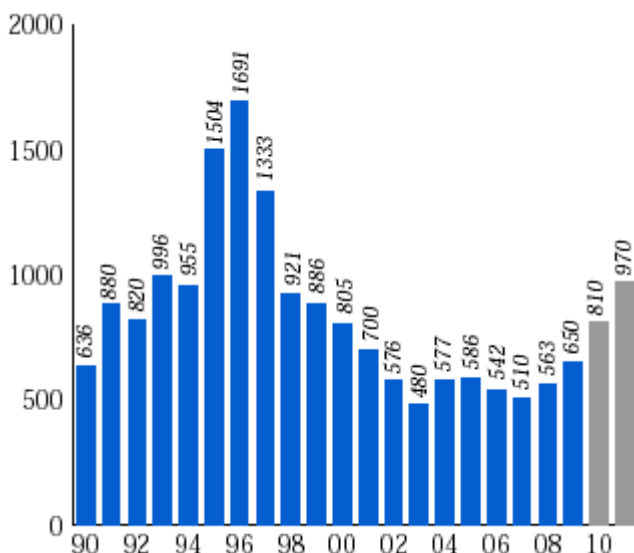
Jak mówi **Grzegorz Błachnio, analityk z Euler Hermes:** „*Polska jest ważnym rynkiem dla inwestorów z południa Europy – to tutaj mogą liczyć na odrobienie strat ponoszonych m.in. na rodzimym rynku budowlanym. Dlatego nie obawiałbym się o ich determinację do kontynuowania inwestycji w Polsce, ale raczej o możliwość zdobycia na nie środków – instytucje finansowe w tych krajach odczuwają wyraźne problemy i ograniczają akcję kredytową, a przychylność zagranicznych banków wobec firm z zagrożonych poniekąd wypłacalnością rynków znacznie spadła...*”

Przykład Grecji: wzrost upadłości

W końcu 2010 r. Grecja wciąż była w recesji. W III kwartale gospodarka kurczyła się przez dziewiąty kwartał z rzędu (tym razem o -1,3% w ujęciu kwartalnym) pod wpływem niskiego popytu wewnętrznego, który stanowił odbicie wzrastającej stopy bezrobocia (13%, w porównaniu z 12% w II kwartale), surowszych warunków kredytowych oraz środków oszczędnościowych przedsięwziętych przez rząd. Zgodnie z warunkami pakietu pomocowego przyznanego przez UE i MFW (110 mld euro przez 3 lata, od maja 2010 r. do czerwca 2013 r.) Grecja zobowiązała się obniżyć deficyt bieżący (w październiku 2010 r. wynoszący blisko 8% PKB) do 7,4% w 2011 r., a docelowo do niecałych 3% do roku 2014. W tych okolicznościach sytuacja ekonomiczna będzie poprawiać się bardzo powoli, a wzrost gospodarczy w 2011 r. pozostanie prawdopodobnie na minusie. Choć na poziomie strukturalnym pojawiają się pozytywne sygnały (lepszy nadzór bankowy i poprawa finansów publicznych), szanse na szybkie ożywienie są bardzo niewielkie, przede wszystkim ze względu na brak otwarcia rynków (niewielki popyt wewnętrzny i słabnący popyt globalny) oraz zaniepokojenie problemami Grecji na rynkach finansowych. W konsekwencji można oczekiwać, że liczba upadłości, która w 2009 r. wzrosła o 15,5%, a w 2010 r. o 25%, w bieżącym roku wzrośnie o kolejne 20%. ■ MI

Upadłości w Grecji

liczba przypadków

Źródła: Krajowy Urząd Statystyczny Grecji (EYSE), prognozy Euler Hermes

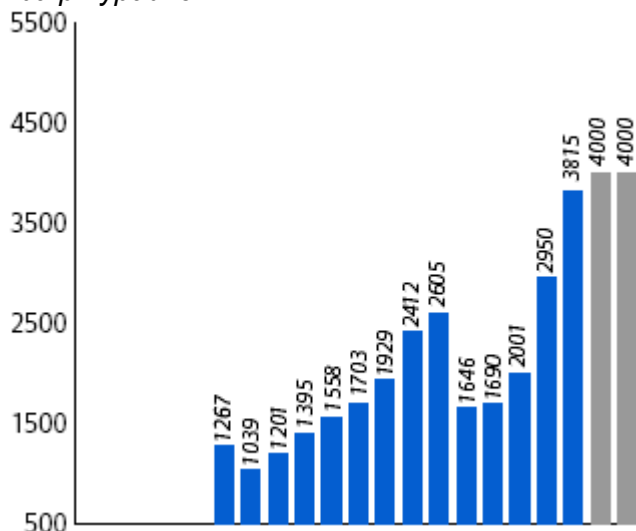
Portugalia: dotychczas stabilizacja, ale niepewne dla biznesu efekty reform w 2011 r.

Podobnie jak w przypadku europejskich partnerów Portugalii, w 2010 r. gospodarka portugalska ożywiła się, w czym udział miały popyt wewnętrzny i handel zagraniczny. Równoległe można było zaobserwować zwolnienie tempa wzrostu liczby upadłości, z poziomu +15% rok do roku w pierwszych dwóch miesiącach 2010 r. do poziomu +7% za rok do końca października. Perspektywy wzrostu są słabe, jeśli weźmie się pod uwagę plany oszczędnościowe przyjęte pod połączonym naciskiem rynków finansowych i partnerów handlowych Portugalii ze strefy euro. W następstwie greckiego kryzysu rząd portugalski (podobnie jak rządy Hiszpanii i Irlandii) zmuszony był podjąć istotne działania w zakresie konsolidacji fiskalnej, w tym m.in. obniżyć deficyt publiczny z blisko 7% PKB w 2010 r. do 3% w 2012 r., czyli o prawie 4 punkty procentowe w ciągu dwóch lat (patrz: Raport Sterujący na temat Polityki Budżetowej, Minister Finansów i Administracji Publicznej, lipiec 2010). Ze względu na dużą liczbę zmian, które mają zostać wprowadzone w 2011 r. (oraz docelową wartość deficytu na poziomie 4,6% PKB) aktywność gospodarcza powinna zwolnić, hamowana wyraźnym spadkiem popytu wewnętrznego, zwłaszcza w następstwie presji inflacyjnych spowodowanych podwyżką VAT o 1 punkt procentowy, oraz spadkiem

wynagrodzeń (zamrożenie płac w sektorze publicznym, wzrost stawek podatku dla podatników o najwyższych dochodach). Liczba upadłości ustabilizuje się po trwającym od dwóch lat spowolnieniu wzrostu (z +47% w 2008 r. do +29% w 2009 r. i +5% w 2010 r.). ■ MI

Upadłości

liczba przypadków

Źródła: Instituto Informador Comercial, D&B, prognozy Euler Hermes]

Definicja i źródła statystyk

Grecja:

Przedsiębiorstwa

Według najnowszych szacunków w 2005 r. w Krajowym Urzędzie Statystycznym zarejestrowanych było 795.556 przedsiębiorstw.

Upadłości

Ostatnie oficjalne dane dotyczące upadłości przedsiębiorstw pochodzą z końca 2003 r. Od 2004 r. liczba upadłości szacowana jest przez Euler Hermes.

Portugalia

Przedsiębiorstwa

W 2010 r. portugalski Instituto Nacional de Estatistica (INE) szacował liczbę przedsiębiorstw na 1,1 mln, z czego 95% zatrudnia poniżej 10 pracowników. Najwięcej spółek portugalskich działa w branży dystrybucji detalicznej/hurtowej (24%), usług dla biznesu i nieruchomości (18%) oraz budownictwa (11%).

Upadłości

Dane na temat upadłości publikowane są przez kilka nieoficjalnych źródeł, z różną częstotliwością i przy wykorzystaniu różnych metodologii. Nasze dane historyczne pochodzą od Instituto Informador Comercial (IIC), Dun&Bradstreet oraz, dla ostatniego okresu, przeprowadzonej przez Euler Hermes własnej analizy informacji pojawiających się w "Diário de Noticias".

*****

Kontakt dla mediów:

Artur Niewrzędowski
TALKING HEADS PR
tel. 0509-433-874
e-mail: artur.niewrzędowski@thpr.pl

Euler Hermes jest liderem na rynku ubezpieczeń należności handlowych oraz jednym z liderów w zakresie gwarancji ubezpieczeniowych i windykacji należności. Euler Hermes zatrudnia ponad 6 000 pracowników w 50 krajach. Oferuje kompleksowe usługi w zakresie zarządzania należnościami. Skonsolidowany obrót grupy Euler Hermes w 2010 roku wyniósł 2,15 miliarda euro. Euler Hermes rozwinął międzynarodową sieć nadzoru, która umożliwia analizę stabilności finansowej 40 milionów przedsiębiorstw. Grupa obejmuje swoimi gwarancjami transakcje handlowe na całym świecie na kwotę 633 mld euro.

***

Euler Hermes, członek grupy Allianz, jest notowany na giełdzie Euronext w Paryżu. Agencja Standard & Poor's przyznała grupie oraz należącym do niej spółkom zależnym rating AA-.

***

W Polsce grupa Euler Hermes jest obecna od 1999 roku. Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes SA oferuje ubezpieczenia należności handlowych oraz gwarancje ubezpieczeniowe. Jednocześnie druga spółka działająca na polskim rynku - Euler Hermes Collections Sp. z o.o. oferuje windykację należności, raporty handlowe, ocenę ryzyka oraz program analiz branżowych. Obsługę klientów zapewnia Euler Hermes Services Sp. z o.o. Usługi doradztwa prawnego świadczy Euler Hermes, Mierzejewska - Kancelaria Prawna Sp. k.

*****

Niektóre ze stwierdzeń zawartych w niniejszym materiale mogą wyrażać oczekiwania dotyczące przyszłości i inne prognozy oparte na aktualnych poglądach i założeniach kierownictwa i obciążone są znanym i nieznanym ryzykiem oraz niepewnością, które mogą spowodować, że faktyczne wyniki bądź wydarzenia będą się istotnie różnić od przedstawionych lub implikowanych w takich stwierdzeniach. Poza stwierdzeniami stanowiącymi prognozy z racji kontekstu przewidywania na przyszłość można rozpoznać po użyciu słów takich jak „może”, „będzie”, „powinno”, „oczekuje się”, „planuje się”, „zamierza się”, „przewiduje się”, „uważa się”, „szacuje się”, „potencjalny” lub „w dalszym ciągu” i podobnych wyrażań. Faktyczne wyniki bądź wydarzenia mogą się istotnie różnić od przedstawionych w takich stwierdzeniach za sprawą m.in. (i) ogólnych uwarunkowań ekonomicznych, w tym w szczególności uwarunkowań ekonomicznych w zakresie podstawowej działalności lub na podstawowych rynkach Grupy Euler Hermes, (ii) kształtowania się rynków finansowych, w tym rynków wschodzących, a także zmienności rynków, ich płynności i zdarzeń kredytowych, (iii) częstotliwości i wielkości szkód ubezpieczeniowych, w tym szkód wynikających z katastrof naturalnych oraz rozwoju wydatków szkodowych, (iv) wskaźników utrzymania polis, (v) zakresu niespłacenia kredytów, (vi) poziomów stóp procentowych, (vii) poziomów kursów walutowych, w tym kursu wymiany euro do dolara amerykańskiego, (viii) zmian konkurencyjności, (ix) zmian w przepisach prawnych i regulacjach, w tym konwergencji monetarnej i Europejskiej Unii Monetarnej, (x) zmiany w polityce banków centralnych i/lub rządów innych krajów, (xi) wpływu przejęcia spółek, w tym związanych z tym kwestii integracji, (xii) reorganizacji i (xiii) ogólnych czynników konkurencyjności, w każdym przypadku na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i/lub globalnym. Prawdopodobieństwo wystąpienia bądź natężenia wielu z tych czynników może okazać się większe w wyniku działań terrorystycznych i ich konsekwencji. Grupa nie jest zobowiązana do uaktualniania żadnych odnoszących się do przyszłości stwierdzeń.